

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcu: **V.D., a.s., K.**, proti žalovanému: **Štátna energetická inšpekcia Trenčín**, ul. Hurbanova č. 59, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. j. 2036/2000/2009 zo dňa 28. septembra 2009, konajúc o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/131/2009-69 zo dňa 04. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/131/2009-69 zo dňa 04. marca 2010 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. j. 2036/2000/2009-69 zo dňa 28.09.2009 a nepriznal mu náhradu trov konania.

Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Krajského inšpektorátu Štátnej energetickej inšpekcie Košice (ďalej len KI ŠEI Košice) o uložení pokuty vo výške 33.200 EUR za porušenie povinností uvedených v § 10 ods. 1 písm. a/ zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 656/2004 Z.z.) tým, že ako držiteľ povolenia vstupoval na cudzí pozemok v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti bez predchádzajúceho súhlasu vlastníka nehnuteľnosti.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že bol v súlade so zákonom. Námietku žalobcu, že jeho oprávnenie k cudzím nehnuteľnostiam ako aj obmedzenia ich užívania, ak prevádzka bola daná do užívania podľa zákona č. 79/1957 Sb. o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny („elektrizačný zákon“) v súlade s ustanovením § 69 ods. 10 zákona č. 656/2004 Z.z. nemohla byť neskoršími zákonmi žiadnym spôsobom obmedzená považoval za nedôvodnú, vzhľadom na skutočnosť, že podmienky realizácie oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, resp. vecným bremenám v prospech energetických podnikov boli upravené tak, že na realizáciu týchto už vzniknutých oprávnení (aj zákonom č. 79/1957 Sb., za účinnosti ktorého došlo k uvedeniu do prevádzky vysokého napätia v lokalite Pereš, a v roku 2008 na tomto vedení bola vykonávaná rekonštrukcia) bol už v roku 2008 držiteľ oprávnenia povinný pri vstupe na cudzí pozemok a do cudzích objektov a zariadení v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti (v danom prípade na rekonštrukciu zariadenia), vyžiadať predchádzajúci súhlas vlastníka nehnuteľnosti. Zákomom č. 656/2004 Z.z. (účinným od 01.01.2005) došlo k sprísneniu podmienok vzniku oprávnení k cudzím nehnuteľnostiam v prospech energetických podnikov, a na realizáciu týchto oprávnení bol potrebný súhlas vlastníka nehnuteľnosti za podmienky, že nešlo o mimoriadny prípad (stav núdze, havárie, poruchy a pod.). Táto právna úprava potvrdila tendenciu odklonu obmedzení vlastníckeho práva od predchádzajúceho modelu uplatňovaného ešte zákonom č. 79/1957 Sb. aj tým, že garantovala širšiu ochranu vlastníckeho práva v intenciách ustanovenia článku 20 Ústavy Slovenskej republiky, obmedzujúc vlastníka iba v nevyhnutnom rozsahu za účelom dosiahnutia verejného záujmu. Tým, že žalobca v roku 2008 pri rekonštrukcii VN vedenia v lokalite Pereš predchádzajúci súhlas vlastníka, ktorý potreboval nemal (čo medzi účastníkmi nebolo sporné), bola mu v súlade s ustanovením § 66 ods. 1 písm. c/ bod 4 zákona č. 656/2004 Z.z. uložená pokuta na dolnej hranici.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.).

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil, rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, konkrétne nesprávneho posúdenia obsahu znenia prechodných a záverečných ustanovení zákonov o energetike č. 70/1998 Z.z. a č. 656/2004 Z.z., podľa ktorých oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ktoré vznikli pred ich účinnosťou zostávajú nedotknuté.

V dôvodoch odvolania uviedol, že za účinnosti zákona č. 79/1957 Sb. vznikli energetickým podnikom oprávnenia (taxatívne definované v § 22 ods. 1 písm. b/) k cudzím nehnuteľnostiam a tomu zodpovedajúce obmedzenia vlastníckeho práva, tzv. vecné bremená. Jedno z oprávnení je i právo vstupovať vo vymedzených prípadoch na cudzie nehnuteľnosti bez vyžadovania súhlasu vstupu na pozemok alebo povinnosti oznamovať vstup na cudzí pozemok. Keďže podľa § 42 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z.z. „Oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona

zostávajú nedotknuté“, nesúhlasí s názorom súdu, že tieto mohli byť neskoršími zákonmi obmedzené. Vzhľadom na to, že elektrizačný zákon neustanovoval žiadne obmedzenia pri rekonštrukciách vedení, prechodné ustanovenie v § 42 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z.z. zaručilo dané oprávnenie ako nedotknuté. Nová právna úprava a iná úprava oprávnení a obmedzení energetických podnikov, ktoré sú povinné dodržiavať sa vzťahuje len na obmedzenia zriadené za účinnosti daného zákona, avšak so zachovanými oprávneniami, ktoré im zákon naďalej priznáva pre zariadenia, ktoré zakladali zákonné vecné bremená za účinnosti elektrizačného zákona. V danom prípade išlo o konanie žalobcu v zmysle prechodných ustanovení platnej právnej úpravy a vo verejnom záujme. Pri posudzovaní potreby súhlasov vlastníkov nehnuteľností so vstupmi pri obnove líniových stavieb je potrebné uvažovať aj s podmienkami, za akých bola daná stavba zriadená a tiež brať do úvahy komplexnú legislatívnu úpravu danej problematiky, upravujúcej oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam od doby, kedy dané vedenie vzniklo. Vecné bremeno je treba považovať za komplex práv a obmedzení, ktoré vzniklo v danom čase a zostáva v zmysle prechodných ustanovení nedotknuté dodnes, a preto bol žalobca oprávnený vstupovať na pozemok bez súhlasu vlastníka nehnuteľnosti.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť. Odmietol tvrdenie žalobcu, že predošlé zákonné úpravy, a to zákon č. 79/1957 Sb. a zákon č. 70/1998 Z.z. dovoľovali prevádzkovateľovi distribučnej siete pri opravách alebo rekonštrukciách vstupovať na nehnuteľnosti bez súhlasu vlastníkov. Poukázal na to, že v danom prípade bola kontrola vykonaná podľa § 10 ods. 1 písm. a/ zákona č. 656/2004 Z.z. (účinného od 01.01.2005) v kontrolovanom období od 01.04.2008 do 20.08.2008 a doposiaľ žiadna právna úprava taxatívne nepovoľovala vstup na súkromný majetok bez súhlasu vlastníka. Zákon č. 656/2004 Z.z. v § 10 ods. 2 jednoznačne definuje kedy sa predchádzajúci súhlas vlastníka nevyžaduje, čo však v prípade rekonštrukcie VN vedenia Pereš neplatí. Za nesprávny považuje názor žalobcu, že opatrenia k cudzím nehnuteľnostiam ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona zostávajú nedotknuté (§ 42 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z.z. a § 69 ods. 10 zákona č. 656/2004 Z.z.) a umožňovali vstupovať na nehnuteľnosti bez súhlasu vlastníkov. Je toho názoru, že ani § 22 ods. 1 písm. b/ elektrizačného zákona č. 79/1957 Sb. neumožňoval svojvoľne vstupovať na cudzie nehnuteľnosti v prípade rekonštrukčných prác a neumožňoval to ani § 42 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z.z. Ustanovenie § 69 ods. 10 zákona č. 656/2004 Z.z. upravuje, že oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona zostávajú nedotknuté. Oprávnenia k nehnuteľnostiam, prechodné ustanovenia § 69 ods. 10 tohto zákona, ale neumožňujú svojvoľný vstup, okrem zákonom taxatívne uvedených prípadov, na cudzie nehnuteľnosti. Jednoznačnou povinnosťou držiteľa povolenia podľa § 10 zákona č. 656/2004 Z.z. je vopred oznámiť vlastníkovi vstup na cudzí pozemok (okrem taxatívne uvedených dôvodov v § 10 ods. 2 zákona), a teda zákon ukladá povinnosť držiteľovi povolenia vstup na nehnuteľnosť vopred oznámiť vlastníkovi nehnuteľnosti. Pokuta uložená na dolnej hranici rozpätia primerane zohľadňuje závažnosť,

spôsob, čas trvania, mieru zavinenia a možné následky porušenia povinností po zohľadnení a zrealizovaní uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie mu predchádzajúce v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozhodnutia uverejnené najmenej päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke najvyššieho súdu www.supcourt.gov.sk a www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1,3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorý potvrdil prvostupňové rozhodnutie Krajského inšpektorátu Štátnej energetickej inšpekcie Košice o uložení pokuty, a preto odvolací súd skúmal, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Z obsahu spisu krajského súdu a administratívneho spisu žalovaného najvyšší súd zistil, že na základe podnetu Ing. V. V. vykonali inšpektori KI ŠEI Košice u žalobcu v dňoch od 20.08.2008 do 25.09.2008 kontrolu dodržiavania ustanovení § 10 ods. 1 písm. a/ a § 10 ods. 3 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, za kontrolované obdobie od 01.04.2008 do 20.08.2008. O výsledku kontroly bol vyhotovený protokol č. 8/047/08 dňa 25.09.2008, v ktorom sú zaznamenané nedostatky zistené kontrolou a opatrenia na ich odstránenie. Z protokolu vyplynulo, že žalobca ako držiteľ rozhodnutia o povolení podnikat' v energetike v rámci svojej pracovnej činnosti porušil ustanovenie § 10 ods. 1 písm. a/ zákona č. 656/2004 Z.z. tým, že ako držiteľ povolenia vstupoval na cudzí pozemok v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti bez predchádzajúceho súhlasu vlastníka nehnuteľnosti. Dňa 26.05.2009 žalobca zaslal na KI ŠEI Košice správu o splnení opatrení na odstránenie zistených závad, nedostatkov a ich príčin a oznámil, že od 01.01.2009 bolo v rámci divízie S. S., a.s., K vytvorené oddelenie, ktoré má v svojej pracovnej náplni výkon činností súvisiacich s riešením ustanovení § 10 ods. 1 písm. a/ a § 10 ods. 3 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike. Následne za porušenie povinností zistených vykonanou kontrolou bola žalobcovi rozhodnutím Štátnej energetickej inšpekcie, Krajský inšpektorát Košice č. j. 394/1700/2009 zo dňa 24.07.2009 uložená pokuta podľa § 65 ods. 8 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s § 66 ods. 1 písm. c/tohto zákona vo výške 33.200 EUR. Odvolanie žalobcu podané proti tomuto rozhodnutiu žalovaný zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Skutkový stav v danej veci nebol sporný. Podstatnou bola právna otázka týkajúca sa výkladu prechodných a záverečných ustanovení zákonov a to najmä, či prevádzkovateľ

distribučnej sústavy, ktorý má povolenie na distribúciu elektriny je oprávnený vstupovať na cudzí pozemok v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti bez predchádzajúceho súhlasu vlastníka nehnuteľnosti.

Žalobca predovšetkým namietal, že VN vedenie v lokalite Pereš bolo uvedené do prevádzky za účinnosti zákona č. 79/1957 Sb. a jeho ustanovenie § 22 ods. 1 písm. d/ *zaručuje oprávnenie energetickému podniku vstupovať a vchádzať s vozidlami na cudzie nehnuteľnosti, ktoré sú vedením priamo dotknuté s tým, že tieto oprávnenia (§22 ods.3) vznikajú povolením na stavbu vedenia a zanikajú zrušením vedenia. Aj ustanovenie § 42 ods. 2 zákona č. 70/1998 Z.z. upravovalo, že oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam ako aj obmedzenia ich užívania vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona ostávajú nedotknuté. Tento princíp zostal zachovaný aj po účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. v § 69 ods. 10, a preto vzhľadom na uvedené ustanovenia boli oprávnení vstupovať na pozemok bez súhlasu vlastníka.*

Podľa § 10 ods. 1 písm. a/, b/, d/ zákona č. 656/2004 Z.z., v znení platnom a účinnom do 31.08.2009, **držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba je oprávnený**

a/vstupovať na cudzie pozemky a do cudzích objektov a zariadení v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti po predchádzajúcom súhlase vlastníka nehnuteľnosti,

b/ odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej výzve neurobil ich vlastník, nájomca alebo správca (veta po bodkočiarku).

d/ vstupovať na pozemky alebo do objektov, v ktorých sú umiestnené osobitné telekomunikačné zariadenia, v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti po predchádzajúcom súhlase vlastníka nehnuteľnosti,

Podľa § 10 ods. 2 citovaného zákona, **predchádzajúci súhlas vlastníka nehnuteľnosti podľa ods. 1 písm. a/, b/, a d/ sa nevyžaduje, ak ide o**

a/bezprostredné ohrozenie života, zdravia alebo majetku osôb alebo pri likvidácii týchto stavov,

b/ stav núdze alebo predchádzanie jeho vzniku,

c/ poruchy, údržbu alebo havárie na zariadeniach sústavy alebo siete a počas ich odstraňovania.

Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba pri výkone oprávnení podľa odseku 1 koná vo verejnom záujme (§ 10 ods. 5 veta prvá zákona č. 656/2004 Z.z.).

Podľa § 66 ods. 1 písm. c/ bod 4 zákona č. 656/2004 Z.z., inšpekcia uloží pokutu držiteľovi povolenia alebo inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe vo výške od 1 milióna Sk do 5 miliónov Sk za porušenie povinností uložených v § 10.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

V preskúmvanej veci najvyšší súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od dostatočného, úplného a vyčerpávajúceho výkladu príslušných, na vec sa vzťahujúcich ustanovení zákona o energetike č. 656/2004 Z.z. (a tiež skorších zákonov č. 79/1957 Sb., č. 70/1998 Z.z.), krajským súdom, ktorý v odôvodnení podrobne poukázal na jednotlivé rozdiely a sprísnenie podmienok vzniku oprávnení k cudzím nehnuteľnostiam v prospech energetických podnikov aj v nadväznosti na článok 20 Ústavy Slovenskej republiky garantujúci širšiu ochranu vlastníckeho práva, a pretože sa s ním v celom rozsahu stotožnil, pre účastníkov známe fakty spolu s právnymi závermi krajského súdu nebude nadbytočne opakovať. Dodáva však, že žiadna doterajšia právna úprava taxatívne nepovoľovala vstup na pozemok bez súhlasu vlastníka, taxatívne však upravovala podmienky a prípady, kedy sa súhlas nevyžaduje, resp. v akom prípade môže držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba vo verejnom záujme vstupovať na cudzie nehnuteľnosti.

Žalovaný v napadnutom rozhodnutí komplexne vyhodnotil a zodpovedajúcim spôsobom odôvodnil kontrolou zistené skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru o porušení povinností žalobcom, ktoré mali za následok uloženie pokuty.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. veta druhá O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že ich žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 03. mája 2011

JUDr. Jana Zemková PhD.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková